

Universitätsbibliothek Paderborn

Historiae Ecclesiasticae Pars ...

HISTORIAE EC||CLESIASTICAE PARS || PRIMA, QVA CONTI-||NENTVR ||
Eusebij cognomento Pamphili Cæsareæ Palæ-||stinæ Episcopi lib. 10.||
Eiusdem de vita Constantini magni lib. 4.|| Oratio Constantini magni ad
sanctoru[m] cœtu[m].|| Oratio eiusdem Eusebij in laudem Constanti-||ni
magni ad trigesimum ...

Christopherson, John

[Köln], 1569

Quemadmodum iuuenis cum esset, Christi religionem profectus est. Cap.
III.

urn:nbn:de:hbz:466:1-29861

*quemadmodum iuuenis cum esset, Christi
religionem professus est.*

CAP. III.

Origenes cum vix adhuc decimum septimum æta-
tis suæ annum compleuisset, post patris marty-
rium, vnâ cū matre & aliis sex fratribus minoribus
natu, orbus relictus fuit. Ac tametsi facultates opesque
patris erant in fiscum imperatoris relatæ, adeo vt ipse in
magna rerum ad vitam necessariorum egestate vnâ cum
cognatis suis constitutus esset, diuina tamen prouiden-
tia apud mulierem cum fortunis locupletissimam, tum
aliis rebus facile præstantissimam, (præterquam quòd
virum quendam genere Antiochenum, ipsa famæ com-
mendatione inter alios, qui tunc Alexandria se eadem
deprauata erroris peruersitate obstrinxissent, percele-
brem, sic beneuolentia complexa est, vt eum filium a-
doptaret, domi haberet secum, & præter ceteros be-
nigne foueret) valdè humanitus exceptus fuit, & ho-
spitio ac reliquis vitæ subsidiis donatus. Verum Ori-
genes, quanquam cum illo viro in eadem familia neces-
sitate compulsus, versabatur, tamen per idem tempus e-
uidencia apertaque rectæ & catholicæ suæ de fide opi-
nionis iudicia ostendere non dubitauit. Nam cum fre-
quens multitudo non hæreticorum tantummodo, sed
nostrorum etiam propter singularem dicendi vim, & fa-
cultatem, quæ in Paulo inesse videbatur (hoc enim illi
viro nomen erat) ad eum confluere. Origenes tamen
nunquam induci poterat, vt precibus vnâ cum illo in-
teresset: quippe qui ab ineunte ætate, & ecclesiæ ca-
nonem obnixè obseruasset, & (vt ipse in libro quodam
loquitur) errorum doctrinas fuisset semper detestatus.
Ac quoniam antea à patre in Græcorum disciplinis li-
beraliter erat educatus, & post mortem illius multò stu-
diosius attentiusque se totum in dicendi exercitatione
collocauerat, adeo vt iam mediocrem aliquam esset ad
docenda grammaticæ præcepta facultatem consecutus,

non longo tempore à patris occasu his rebus se tradens, rerum necessariorum copiam affluenter, ut in ea ætate, sibi suppeditavit. Atque cum ludum aperuisset, seque ad docendum (sicuti in suis scriptis narrat ipse de se) contulisset, & nemo iam Alexandriae reliquus esset, qui ad populum in fidei principii instituendum operam daret (omnes enim doctos terror & persecutionis minæ prorsus inde abegerant) nonnulli ex gentibus Dei verbum auditori, ad eum commeabant.

Quorum Plutarchum primum fuisse fertur, qui vita honeste & præclare transacta, mortem per beatum martyrium insigniter & gloriose oppetit. Secundum vero, Heraclam, germanum Plutarchi fratrem: qui cum præclaræ vitæ, & diuinæ sapientiæ studio addictæ, & piæ exercitationis specimen apud illum dedisset, post Demetrium Alexandriae episcopatu donatus est.

Origenes decimum octavum ætatis suæ annum iam agebat, cum scholæ Christianæ institutionis præficietur: in quo munere exequendo, dum persecutionum violentia, Aquila Alexandriae præfecturam gerente, vehementer ingrauescebat, permagnas sane fecit progressiones: quo quidem tempore etiam propter incredibilem humanitatem erga omnes sanctos martyres cum ignotos, tum notos declaratam, & propensum de illis bene merendi studium, insignem cum primis & celebrem nominis splendorem apud omnes, qui fidem Christianam profitebantur consecutus est. Nam non solum iis, cum essent in vinculis, & ad postremam de illis pronuntiatam à iudice sententiam responderent, usque prælo fuit, verum etiam postea, cum sancti illi ad necem abducerentur, magna libertate loquendi usus est, & se vnâ libenti animo periculis obiecit: usque adeo ut cum iam audacter & fidenti animo aduenteret, & ingenue ac libere osculo charitatis sæpe sanctos salutarer martyres, parum abesset, quin gentilium multitudo, quæ undique circumstibat, tanquam ardentibus furiarum tedis exagitata, lapidibus eum concidisset, nisi dexteram diuinæ gratiæ subito sibi adiutricem adeptus, mire & præter omnium opinionem aufugisset.

Quin-

Quinetiam propter alacre eius & valde promptū studiū, propterque sermonis libertatem in verbo Christi diuulgando declaratam, iterum atque iterum, imo vix aut ne vix quidem dici poterit, quoties eadem ipsa diuina & cœlestis gratia illum multorum insidiis appetitum liberauerit. Atque ab infidelibus ob multitudinem illorum, qui sacratæ fidei præceptis ab eo essent instituti, tanta tamque crudelis pugna erat contra eum suscepta, vti milites deligerent, qui clandestina coitione facta, ei in domo, in qua commorabatur, insidias collocarent: Sic quotidie persecutionis æstus propter frequentiam eorum, qui eius labore & industria ad diuinam & cœlestem doctrinam aditum sibi patefactum habuissent, contra eum efferuescebat, vt tota ciuitas Alexandria non amplius illum tenere tenerique potuerit, sed vbique vexatus exagitatusque domicilium subinde commutare cogeretur. Nec mirum sanè, eum tantam hominum frequentiam ad fidem conuertisse, cum vitæ suæ actiones & officia, valde admirabilia syncerissimæ & maxime ingenuæ sapientiæ documenta complecterentur. Nam vt est in prouerbio, qualis eius fuit oratio, tales fuere & mores, & quales mores, talis fuit & oratio. Quapropter diuina virtute & potentia illi cum primis opem ferente, infinitos prope ad se imitandum allexit. Verùm vbi iam plures discipulos cum sibi vni illud docendi munus à Demetrio (qui ecclesiæ illi tum præfuit) haberet conceditum, indies ad se confluentes animaduertit, existimans grammaticarum præceptionum institutionem parum consentaneam esse studio illi, quod in diuinis literis docendis versari debet, abiecta cunctatione, grammaticæ instituendæ exercitationem, vtpote sacris literis tractandis inutilem, & propè aduersariam deponit. Deinde consilio inito, & necessaria ratione subducta, ne aliorū subsidio ad vitā degendam aliquando egeret, quicūq; libri orationes veterum scriptorum complectentes, iisque accurate & eleganter ab illis compositi, sibi suppetebant, eos vendit: pacta conditione, vt ab emptore in dies singulos quatuor obuli ipsi ad victum suppeditarentur.

EVSEBII HISTORIAE

Compluribus quidem annis isto modo philosophatus, vitam traduxit, omnemque iuuenilium cupiditatū, quasi materiam circuncidit amputauitque. Atque ut inter diu ad corporis libidinem reseruandam non exiguos exantlauit labores: sic noctis maiorem partem, in diuinarum literarum studiis collocavit. Vitam autem, ut quā maximē secundum veræ sapientiæ normam gubernaret, toto pectore, ut dicitur, elaborauit, interdum ieiuniorum laboribus se ipsum exercendo, interdum tempore ad somnum dimenso (quem ad voluptates corporis coercendas, non in lecto aliquo omnino sed humi capere, operæ pretium putabat) se grauiter afflicto, maximē vero omnium, illas euangelicas voces seruatoris, quæ admonent, ne quis duabus tunicis, neue calciamentis utatur, neue temporis futuri cura & solitudine se conterat, studiosè obseruandas censuit. Quinetiam maiore quā ætas ferebat, pietatis studio incensus, tum frigoris & nuditatis molestias toleranter perpeffus est, tum ad extremam ægestatem sua sponte redactus: uti familiares suos in summam plane traduxerit admirationem, ac plurimos quidem illorum, (qui eum rogassent, ut aliquid de ipsorum facultatibus propter eos labores, quos in Dei verbo docendo excollendoque ponebat, sibi ad victum sumeret) permagno dolore affecti. Verum ille nihil omnino de suis laboriosis remisit vigiliis. Nam fertur multis annis nullo aliquando vsu fuisse calciamento, sed nudis pedibus incessisse, & non vini solum, sed aliarum quoque rerum vsu, quas victus non poscebat, necessario ad multorum annorum spatium se abstinuit: sic uti iam in periculum deueniret stomachi sui, non modo debilitandi, sed etiam penitus labefactandi.

Quot ab eo instituti, ad martyrium euecti sunt.

CAP. IIII.

ORigenes igitur cum talia vitæ ex sapientiæ præceptis diuinitus institutæ exempla, his qui ad ipsum obseruandum oculos adiciebant, proposuisset, merito